

การวิเคราะห์ตัวแปรที่สัมพันธ์กับฐานะทางสังคมิของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

นายสุทธิชัย ฉายเพชรกร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-616-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016148

10301343

AN ANALYSIS OF VARIABLES RELATED TO SOCIOMETRIC STATUS OF LOWER
SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN THE DEMONSTRATION SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF
UNIVERSITY AFFAIRS, BANGKOK METROPOLIS

Mr. Sutichai Jaypetjarakorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ตัวแปรที่สัมพันธ์กับฐานะทางสังคมมีตื่อนักเรียนใน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัทรวงมหาวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร
โดย นายสุทธิชัย ฉายเพชรกร
ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

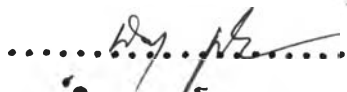

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ฉัตร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปุรณโชติ)

.....กรรมการ
(อาจารย์สุโขทัย ชูโต)

สุทธิชัย ฉายเพชรกร : การวิเคราะห์ตัวแปรที่สัมพันธ์กับฐานะทางสังคมมิติของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร (AN ANALYSIS OF VARIABLES RELATED TO SOCIOMETRIC STATUS OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN THE DEMONSTRATION SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, 160 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถจำแนกนักเรียนที่มีระดับฐานะทางสังคมมิติต่างกันระหว่างกลุ่มดาวและกลุ่มผู้ถูกละเลย รวมทั้งวิเคราะห์ความสำคัญต่อการจำแนกกลุ่มของตัวแปร โดยพิจารณาว่าตัวแปรใดมีส่วนสำคัญมากน้อยในการจำแนกกลุ่มดาวและกลุ่มผู้ถูกละเลย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2530 โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 746 คน โดยจำแนกเป็นกลุ่มดาว 312 คน และกลุ่มผู้ถูกละเลย 434 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์จำแนกประเภท แบบมีขั้นตอน ผลของการศึกษาพบว่า

1. ตัวแปรที่สามารถใช้จำแนกนักเรียนที่มีระดับฐานะทางสังคมมิติต่างกันระหว่างกลุ่มดาวและกลุ่มผู้ถูกละเลยคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับเชาวน์ปัญญา นิสัยในการเรียน อคติในทัศนคติ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ฐานะการเป็นผู้นำ ความพอใจในรูปร่างหน้าตาตามการรับรู้ของเพื่อน ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น การเข้าสังคม การยอมรับตนเอง ความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ดี ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง การสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อื่น ลักษณะร่วมที่พบในคนส่วนมาก สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง ความยืดหยุ่นได้ และความมีลักษณะของหญิง

2. ตัวแปรสำคัญที่มีค่าน้ำหนักในการจำแนกไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของน้ำหนักตัวแปรที่มีค่ามากที่สุดในการจำแนกกลุ่มดาวและกลุ่มผู้ถูกละเลยของในแต่ละระดับชั้นการศึกษา โดยเรียงตามลำดับความสำคัญของตัวแปรมีดังต่อไปนี้

2.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตัวแปรสำคัญที่สุดคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวแปรที่สำคัญรองลงไป ได้แก่ ความพอใจในรูปร่างหน้าตาตามการรับรู้ของเพื่อน การควบคุมตนเอง และความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ดี ความลำดัด โดยที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพอใจในรูปร่างหน้าตาตามการรับรู้ของเพื่อน และความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ดี เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มที่จะเป็นลักษณะของกลุ่มดาว ส่วนการควบคุมตนเองเป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มที่จะเป็นลักษณะของกลุ่มผู้ถูกละเลย

2.2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตัวแปรสำคัญที่สุดคือ ความพอใจในรูปร่างหน้าตาตามการรับรู้ของเพื่อน ตัวแปรสำคัญรองลงไปคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยที่ตัวแปรทั้งสองมีแนวโน้มที่จะเป็นลักษณะของกลุ่มดาว

2.3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัวแปรสำคัญที่สุดคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีแนวโน้มที่จะเป็นลักษณะของกลุ่มดาว

ภาควิชา วิทยาลัยการศึกษา.....
สาขาวิชา สถิติการศึกษา.....
ปีการศึกษา 2531.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SUTICHAJ JAYPETJARAKORN : AN ANALYSIS OF VARIABLES RELATED TO SOCIOMETRIC STATUS OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN THE DEMONSTRATION SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : INSTRUCTOR TAWEEWAT PITAYANON, Ph.D., 160 PP.

The purposes of this research were to analyze the variables which would be able to discriminate students with different sociometric status level between those groups of the star and the neglectee, and to analyze the importance of this discriminating variables. The sample studied in this research included 746 lower secondary school students in academic year 1987 in the demonstration schools under the jurisdiction of the ministry of university affairs, Bangkok metropolis. According to their sociometric status, the sample were 312 stars and 434 neglectees. Discriminant analysis technique with stepwise method were employed for data analysis. The finding were as follow:

1. The variables that could discriminate students with different sociometric status level between groups of the star and the neglectee were academic learning achievement, intelligent quotient, study habit, self concept, socioeconomic status, headship status, appearance-countenance satisfaction as perceived by friends, dominance, sociability, self-acceptance, sense of well-being, responsibility, self-control, good impression, communality, achievement via conformity, achievement via independence, flexibility and femininity.

2. The discriminating variable with a coefficient value in their classification not less than half of the highest value were described respectively according to the size of their coefficient in the discriminating function in each education level as follow:

2.1 Mathayom Suksa 1. The prominent discriminating variables were academic learning achievement, appearance-countenance satisfaction as perceived by friends, self-control and sense of well-being. The variables that tended to be the character of the star were academic learning achievement, appearance-countenance satisfaction as perceived by friends and sense of well-being, and the neglectee was self-control.

2.2 Mathayom Suksa 2. The prominent discriminating variables were appearance-countenance satisfaction as perceived by friends and academic learning achievement. Both of this variables which tended to be the character of the star.

2.3 Mathayom Suksa 3. The prominent discriminating variable was academic learning achievement, and which tended to be the character of the star.

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา สถิติการศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จด้วยความกรุณาจากอาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะ อาจารย์ คร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาและตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างเอาใจใส่ยิ่ง ตลอดเวลา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ ทุก ๆ ท่านที่ได้อบรมสั่งสอน และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการและอาจารย์ฝ่ายแนะแนวโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่อนุญาตให้ทำการวิจัย และให้ความร่วมมือตลอดจนให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และมีตรสหายอีกหลาย ๆ ท่านที่ได้ให้กำลังใจ ช่วยเหลือ และสนับสนุนในคานอื่น ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์นี้ ท้ายสุดขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ออกทุนในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นจำนวนเงิน 3,700 บาท

สุทธิชัย นายเพชรการ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
สมมติฐานของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
ข้อถกเถียงเบื้องต้น	12
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย.....	13
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	17
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	18
ตอนที่ 1 : ความเป็นมาของโรงเรียนสาธิต.....	18
ตอนที่ 2 : สังคมมิติและฐานะทางสังคมมิติ.....	19
ตอนที่ 3 : งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางสังคมมิติ.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5	สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	90
	ขอค้นพบ.....	90
	อภิปรายผลการวิจัย.....	93
	ขอเสนอแนะ.....	100
	บรรณานุกรม.....	100
	ภาคผนวก.....	113
	ประวัติผู้เขียน.....	160

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เกณฑ์ในการให้คะแนนทางสังคมในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามเกณฑ์ของบรอนเฟ็นเบอร์เนอร์.....	22
2	จำนวนประชากรที่ใช้ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จำแนกตามระดับชั้นและโรงเรียน.....	37
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จำแนกตามฐานะทางสังคมและระดับชั้น.....	38
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรของกลุ่มดาวและกลุ่มผู้ถูกละเลย จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสังกัศตทรวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.....	53
5	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการจำแนกประเภทของกลุ่มดาวและกลุ่มผู้ถูกละเลย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสังกัศตทรวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.....	58
6	ผลของการคาดประมาณความเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยสมการจำแนกประเภทของกลุ่มดาวและกลุ่มผู้ถูกละเลย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสังกัศตทรวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.....	59
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรของกลุ่มดาวและกลุ่มผู้ถูกละเลย จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตสังกัศตทรวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.....	63
8	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการจำแนกประเภทของกลุ่มดาวและกลุ่มผู้ถูกละเลย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตสังกัศตทรวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	ผลของการคาดประมาณความเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยสมการจำแนกประเภทของกลุ่มควาและกลุ่มผู้ถูกละเลย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาขิตสังักทรวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.....	70
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรของกลุ่มควาและกลุ่มผู้ถูกละเลย จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาขิตสังักทรวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.....	74
11	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการจำแนกประเภทของกลุ่มควาและกลุ่มผู้ถูกละเลย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาขิตสังักทรวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.....	80
12	ผลของการคาดประมาณความเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยสมการจำแนกประเภทของกลุ่มควาและกลุ่มผู้ถูกละเลย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาขิตสังักทรวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.....	81
13	ผลสรุปลักษณะของตัวแปรที่ปรากฏในสมการจำแนกประเภทและตัวแปรสำคัญที่ใ้ค่านำหนักในการจำแนกสูง จำนวนตามระดับชั้นการศึกษา..	85
14	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาที่เป็นควาและผู้ถูกละเลยเมื่อเทียบกับประชากรที่ใช้ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับชั้นการศึกษา จำแนกตามโรงเรียน.....	141
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรของกลุ่มควาและกลุ่มผู้ถูกละเลยจำแนกตามระดับชั้นการศึกษา.....	142
16	จำนวนและคารออยละของนักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมีคเป็นควาและผู้ถูกละเลยในแต่ละระดับชั้นการศึกษา จำแนกตามระดับของเกรดเฉลี่ยประจำภาคคน ปีการศึกษา 2530.....	145
17	จำนวนของนักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมีคเป็นควาและผู้ถูกละเลยจำแนกตามระดับชั้นการศึกษาและคะแนนที่วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้สควาหน้ามาตรฐาน.....	146

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	จำนวนและคารออยละของนักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมิติเป็นดาวและ ผู้ถูกละเลยในแต่ละระดับชั้นการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ของบิดาหรือมารดา.....	148
19	จำนวนและคารออยละของนักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมิติเป็นดาวและ ผู้ถูกละเลยในแต่ละระดับชั้นการศึกษา จำแนกตามระดับอาชีพของ บิดาหรือมารดา	149
20	จำนวนและคารออยละของนักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมิติเป็นดาว และผู้ถูกละเลยในแต่ละระดับชั้นการศึกษา จำแนกตามระดับรายได้ ของบิดามารดา.....	151